

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการประชุมผู้ถือหุ้น : ศึกษาเฉพาะกรณีมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น

นางสาว ัญญฎกานต์ พิพิชกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-254-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017909

117 ๕๕๓ ๕๕๐

Legal Problems Relating To Shareholders' Meeting : Focus On
Resolution of Shareholders' Meeting

Miss Natthakan Phiphitkun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-579-254-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการประชุมผู้ถือหุ้น : ศึกษา
เฉพาะกรณีมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น

โดย

นางสาวณัฐกานต์ พิพิธกุล

ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์พิเศษ เสตเสถียร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ ไขวี่ไขวี่)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์พิเศษ เสตเสถียร)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์พิชัยศักดิ์ ทรายางกูร)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สำเรียง เมฆเกรียงไกร)

.....กรรมการ
(นายดุสิต อุษพงษ์อมร)

.....กรรมการ
(นายสุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์)

ผู้จัดทำ : ศศิศกุล : ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการประชุมผู้ถือหุ้น : ศึกษาเฉพาะกรณีมติที่ประชุม
ผู้ถือหุ้น (LEGAL PROBLEMS RELATING TO SHAREHOLDERS' MEETING : FOCUS ON
RESOLUTION OF SHAREHOLDERS' MEETING) อ.ที่ปรึกษา : รศ.พิเศษ เสตเสถียร,
204 หน้า. ISBN 974-579-254-3

สิทธิของผู้ถือหุ้นในการจัดการบริษัททำได้โดยผ่านที่ประชุมผู้ถือหุ้น กระบวนการลงมติของผู้ถือหุ้น
ถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการประชุมซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่ง แต่ปรากฏว่าบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ลักษณะหุ้นส่วนและบริษัทในส่วนการประชุมผู้ถือหุ้นนี้ยังไม่ชัดเจน ในขณะที่ในทางปฏิบัติ กระบวน-
การประชุมผู้ถือหุ้นได้พัฒนา เกิดแนวความคิด หลักการ และวิธีการใหม่ ๆ ขึ้นมากมาย จึงทำให้เกิดปัญหา
ทางกฎหมายหลายประการ

ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนจึงมุ่งศึกษาถึงเนื้อหาและปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการประชุมผู้ถือหุ้น
โดยเน้นศึกษากรณีมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น

ในการวิจัยนี้ เน้นปัญหากฎหมาย 4 หัวข้อ ดังนี้ 1. ปัญหาเกี่ยวกับวาระการประชุม 2. ปัญหา
เกี่ยวกับองค์ประชุม 3. ปัญหาเกี่ยวกับการลงมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น 4. ปัญหาเกี่ยวกับการมอบฉันทะให้ออก-
เสียงลงคะแนน

วิทยานิพนธ์นี้ได้เสนอแนะแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น ดังนี้

1. ผู้ถือหุ้นกำหนดหลักเกณฑ์การประชุมและการลงมติที่ชัดเจนและเหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของ
บริษัทนั้น ๆ ขึ้นเองโดยกำหนดไว้ในข้อตกลงระหว่างผู้ถือหุ้นหรือข้อบังคับ
2. นำหลักสุจริตตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 5 มาปรับใช้เพื่อแก้ปัญหา
3. ในกรณีปัญหากฎหมายนั้น ๆ มีความเกี่ยวข้องถึงกฎหมายลักษณะอื่น ๆ ก็อาจนำหลักกฎหมายใน
เรื่องนั้นมาช่วยในการพิจารณาและปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาด้วย
4. ในกรณีกฎหมายในเรื่องนั้นมีหลักการรองรับหลายหลักและมีความขัดแย้งกัน จะต้องพิจารณา
ข้อดีและข้อเสียของแต่ละหลักเสียก่อน แล้วจึงเลือกที่จะใช้หลักใดจึงจะเหมาะสมที่สุด
5. ในการตีความและใช้กฎหมายควรคำนึงถึงทฤษฎีกฎหมายและเจตนารมณ์ของตัวบทกฎหมายนั้น
เป็นสำคัญ

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

NATTHAKAN Phiphitkun : LEGAL PROBLEMS RELATING TO SHAREHOLDERS' MEETING : FOCUS ON RESOLUTION OF SHAREHOLDERS' MEETING. THESIS ADVISOR:ASSOC.PROF.PISES SETHSATHIRA.204 pp. ISBN 974-579-254-3

The rights of shareholders in the management of the company may be exercised through the shareholders' meeting. The voting is the final and most essential step of the constitution of the meeting. The provisions of the Civil and Commercial Code, Title : Partnerships and Companies with respect to the shareholders' meeting, however, are not clearly specified while in actual practices the process of the shareholders' meeting has been far developed and various new concepts, principles and procedure have been created and that eventually brought up several legal problems.

The objective of this thesis is to study the content of the provisions of laws and legal problems with respect to the shareholders' meeting and, in particular, with respect to the resolution of meeting.

The analysis of this research emphasized on four major interesting legal problems as follows : 1. Problem on meeting agenda 2. Problem on quorum 3. Problem on voting 4. Problem on appointment of proxy for voting

This thesis proposes some solution to such problems as follows :

1. The shareholder should cooperate in setting up the clear and suitable procedures of the meeting and resolution considering the specific structure of each company and have such procedure specified in the shareholders' agreement or article of associations .

2. The principle of "Good Faith" under Article 5 of the Civil and Commercial Code should be applied to solve the problems.

3. In case such problems are related to any other provisions, such relating provisions should also be taken into consideration and be applied in the problem solving.

4. In case any provision of law has several underlying legal principle which conflict with each other, the "pros and cons" of each such principle should be considered before selecting the most suitable legal principle to be applied.

5. In interpreting and applying any provision of laws, the underlying legal theories and the spirit of such laws should be essentially considered.

ภาควิชานิติศาสตร์.....
สาขาวิชานิติศาสตร์.....
ปีการศึกษา2533.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

การที่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จขึ้นได้นั้น ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ
ท่านรองศาสตราจารย์พิเศษ เสตเสถียร ซึ่งได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ารับเป็น
อาจารย์ที่ปรึกษาให้แก่ผู้เขียนโดยได้กรุณาให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง
ๆในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ท่านรองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ โฆวิทกุล
คณบดีคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ท่านรองศาสตราจารย์สำเริง
เมฆเกษมชกร ท่านอาจารย์สุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์ ท่านอาจารย์ดุสิต อุซุงค์อมร ที่ได้
กรุณาสละเวลารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
ตลอดจนแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ให้เกิดความถูกต้องยิ่งขึ้น

พร้อมกันนี้ ผู้เขียนใคร่ขอขอบคุณ คุณศรีมา นันทนา คุณวันทนีย์ อังสุพานิช
คุณยอดชาย วีระพงศ์ คุณภัทรานิต อมาตยกุล คุณมาลตี มาลากุล ณ อยุธยา
คุณสิริพรรณ ทิสยากร และคุณกนกศักดิ์ กุลนันทน์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการให้
คำปรึกษาและค้นหาข้อมูลในเรื่อง

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีส่วนที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษานองการ
นิติศาสตร์อยู่บ้างแล้ว ผู้เขียนขอมอบเป็นความดีแต่คณะนิติศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สภานักศึกษาของผู้เขียนและเหล่าคณาจารย์ผู้มีพระคุณ
ดังกล่าวมาข้างต้น

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
บทนำ	ฉ
บทที่	
1 รูปแบบการประชุมผู้ถือหุ้น	1
ส่วนที่ 1 หลักการจัดการบริษัท	1
ส่วนที่ 2 สิทธิของผู้ถือหุ้นในการจัดการบริษัท	3
2.1 การจัดการบริษัทของผู้ถือหุ้นในลักษณะ ที่เป็นรายตัวบุคคล	3
2.2 การจัดการบริษัทของผู้ถือหุ้นในลักษณะ กระทำร่วมกัน	5
ส่วนที่ 3 รูปแบบการประชุมผู้ถือหุ้น	5
3.1 วัตถุประสงค์ในการประชุมผู้ถือหุ้น	7
3.2 ประเภทของการประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น	7
(1) การประชุมสามัญ	7
(2) การประชุมวิสามัญ	14
(3) การประชุมผู้ถือหุ้นชั้นเดียวกัน	21
3.3 กระบวนการประชุมผู้ถือหุ้น	22
<u>ขั้นตอนที่ 1</u> หนังสือบอกกล่าวนัดประชุม	23

บทที่

หน้า

1

1. วัตถุประสงค์ของหนังสือ บอกกล่าวนัดประชุม	23
2. เนื้อหาของหนังสือบอกกล่าวนัด ประชุม	23
3. ผู้มีหน้าที่ส่งหนังสือบอกกล่าว นัดประชุม	23
4. ผู้มีสิทธิรับหนังสือบอกกล่าว นัดประชุม	28
5. กำหนดเวลาและวิธีการใน การส่งหนังสือบอกกล่าวนัด ประชุม	29
6. ข้อยกเว้นการส่งหนังสือ บอกกล่าวนัดประชุม	30
7. ผลของหนังสือบอกกล่าวนัด ประชุมที่บกพร่อง	34
<u>ขั้นตอนที่ 2</u> องค์กรประชุมและวิธีดำเนินการประชุม	35
1. ความหมายขององค์กรประชุม	35
2. จำนวนองค์กรประชุมผู้ถือหุ้น	36
3. การนับจำนวนองค์กรประชุม	39
4. การประชุมไม่ครบองค์กรประชุม	40
5. วิธีดำเนินการประชุม	42
5.1 ประธานที่ประชุม	42
5.2 การเลื่อนประชุม	43

บทที่		หน้า
1	<u>ขั้นตอนที่ 3</u> การลงมติ	44
2	มติที่ประชุมผู้ถือหุ้น	
	1. ความหมายของมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น	45
	2. สิทธิของผู้ถือหุ้นในการออกเสียง ลงคะแนน	46
	3. ผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน	49
	4. การมอบฉันทะในการประชุม	61
	4.1 หลักทั่วไป	61
	4.2 การกำหนดระยะเวลาในการ มอบฉันทะ	63
	4.3 การเพิกถอนการมอบฉันทะ	64
	4.4 การมอบฉันทะแบบเพิกถอนไม่ได้	65
	4.5 ผลของการมอบฉันทะ	67
	5. วิธีลงมติ	68
	5.1 วิธีลงมติ	68
	5.2 วิธีปฏิบัติในการลงมติ	74
	6. ประเภทของมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น	77
	7. ผลของมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น	84
	8. ข้อจำกัดสิทธิการลงมติ	90
	9. การเพิกถอนมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น	99
	9.1 เหตุที่จะขอให้เพิกถอน	100
	9.2 ผู้มีสิทธิขอให้เพิกถอน	103

บทที่		หน้า
2	9.3 การทำคำร้องขอให้เพิกถอน มติที่ประชุมผู้ถือหุ้น	104
	9.4 กำหนดเวลาที่ขอให้เพิกถอน	104
	9.5 แบบของการเพิกถอน	105
	9.6 การเพิกถอนมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น ที่ไม่อยู่ในบังคับมาตรา 1195	106
	9.7 การเพิกถอนมติที่ประชุมตามกฎหมาย ต่างประเทศ	107
	10. รายงานการประชุมผู้ถือหุ้น	110
3	ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น	112
	1. ปัญหาเกี่ยวกับวาระการประชุม	112
	- ปัญหาเกี่ยวกับวาระการประชุมที่ว่า "พิจารณา เรื่องอื่น ๆ"	112
	2. ปัญหาเกี่ยวกับองค์ประชุม	125
	2.1 ปัญหาการนับองค์ประชุมกรณีมีการ เดินออกจากที่ประชุม	126
	2.2 ปัญหาเกี่ยวกับการประชุมโดยผู้ถือหุ้น คนเดียว	128
	3. ปัญหาเกี่ยวกับการลงมติ	133
	3.1 ปัญหาเกี่ยวกับการลงมติโดยไม่มี การประชุม	133
	3.2 ปัญหาเกี่ยวกับความมีผลบังคับของ	

บทที่		หน้า
2	มติที่ประชุมผู้ถือหุ้น	138
3	3.3 ปัญหาเกี่ยวกับคำว่า "จำนวนเสียง ทั้งหมด" ในมาตรา 1194	144
	3.4 ปัญหาเกี่ยวกับข้อจำกัดสิทธิใน การลงมติ	150
	3.4.1 ข้อตกลงระหว่างผู้ถือหุ้น	150
	3.4.2 การออกหุ้นที่ไม่มีสิทธิ ออกเสียง	159
	3.5 ปัญหาเกี่ยวกับการเพิกถอนมติ ที่ประชุมผู้ถือหุ้น	164
	3.6 ปัญหาเกี่ยวกับการให้สัตยาบัน มติที่ได้ จากการประชุมที่ผิดแบบตามกฎหมาย หรือข้อบังคับ	178
	4. ปัญหาเกี่ยวกับการมอบฉันทะให้ออกเสียง ลงคะแนน	182
	- ปัญหาเกี่ยวกับมอบฉันทะชนิด เพิกถอนไม่ได้	182
4	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	189
	บรรณานุกรม	198
	ประวัติผู้เขียน	204